

DYLEMAT WIĘZNIA.

STRATEGIE CENOWE W WARUNKACH OLIGOPOLU.

1. DYLEMAT WIĘZNIA

Gra dotyczy dwóch aresztantów, podejrzewanych o wspólne dokonanie przestępstwa. Są przetrzymywani w izolacji i nie mają możliwości porozumiewania się.

		Gracz B	
		nie przyznać się	przyznać się
Gracz A	nie przyznać się	-2 -2	-8 -1
	przyznać się	-1 -8	-5 -5

Podejrzani poinformowani zostali o możliwych wyrokach sądu, jakie mogą zapaść w zależności od sytuacji:

- Jeśli żaden się nie przyzna, uzyskają stosunkowo łagodne wyroki - po 2 lata.
- Jeśli obaj przyznają się do winy, uzyskają wysokie wyroki - po 5 lat.
- Jeśli tylko jeden z nich się przyzna, a drugi nie, przyznający się dostanie niski wyrok - 1 rok, a współnik uzyska wyrok wysoki - 8 lat.

Strategią dominującą dla każdego gracza jest przyznanie się do winy i obciążenie współnika w zamian za złagodzenie kary. Ale przyznając się do winy, obaj wychodzą na tym gorzej, niż gdyby się nie przyznali ($R > U$).

Występuje tu **konflikt między racjonalnością indywidualną w postaci kryterium dominacji a racjonalnością grupową w postaci kryterium Pareto**. Jednostki dbające o swoje indywidualne interesy doprowadzają do wyniku niekorzystnego dla wszystkich, w tym i dla nich samych.

Ogólna postać DYLEMATU WIĘŹNIA:

		Gracz B	
		C (<i>cooperation</i>) kooperacja (nie przyznać się)	D (<i>defection</i>) dezercja (przyznać się)
Gracz A	Strategia C	R R	S T
	Strategia D	T S	U U

Warunki:

$$T > R > U > S \text{ oraz } R \geq 0,5 (S + T)$$

gdzie:

R – nagroda za kooperację (*reward*); S – wypłata frajera (*sucker*); T – wypłata pokusy (*temptation*); U – wypłata niekooperacyjna (*uncooperation*)

Jest to gra o sumie niezerowej, która ma jeden punkt równowagi – **strategią dominującą** zarówno dla jednego jak i drugiego gracza **jest strategia „przyznać się”**, ale **równowaga ta nie jest paretooptymalna** (nie jest efektywna w sensie Pareto).

2. STRATEGIE CENOWE W WARUNKACH OLIGOPOLU

Dylemat więźnia znajduje zastosowanie również **w przypadku analizy strategii cenowych** firm konkurujących na rynku w warunkach oligopolu.

Przykład:

2 firmy: firma A i firma B

Koszty jednakowe w firmie A i B: $AC = MC = 4$

Dwa warianty cen: wysoka $P = 8$,   niska $P = 6$

Dane są również rozmiary popytu przy różnych cenach (tabela). Liczba po lewej dotyczy firmy w wierszu, liczba po prawej – firmy w kolumnie.

		Firma B	
		wysoka cena $P = 8$	niska cena $P = 6$
Firma A	wysoka cena $P = 8$	2,5 2,5	1,25 6
	niska cena $P = 6$	6 1,25	3,5 3,5

Na podstawie danych możemy obliczyć zyski firm dla różnych wariantów cen:

$$\pi = (P - AC) Q$$

Uzyskujemy następującą **tablicę wypłat** (zysków firm dla różnych wariantów cen):

		Firma B	
		wysoka cena $P = 8$	niska cena $P = 6$
Firma A	wysoka cena $P = 8$	10 10 zmowy cenowe	5 12
	niska cena $P = 6$	12 5	7 7 wojny cenowe

Strategią dominującą jest strategia niskich cen.

Strategia dominująca - strategia optymalna, niezależnie od tego, jakie posunięcie wybiorą inni gracze (strategia, która stanowi najlepszą odpowiedź na dowolny ruch przeciwników).